

noget overrasket ved den ærede Ordførers Opfattelse deraf. For at forviise mig om, hvad jeg har sagt, har jeg gjennemlæst mine Ytringer baade ved denne og ved tidligere Behandlinger af dette Forslag, og mine Udtalelser ere altid gaaede ud paa, at, naar de forskjellige Ministre have ment, at denne Sag skulde ordnes paa en anden Maade, saa er dette Forslag kommet frem som Svar paa disse forskjellige Forslag fra Ministrene. Dette Forslag er altsaa Venstræs Forslag, og dette Grundlag er Venstræs Grundlag. Det betonedes jeg; men jeg spøiede udtryffeligt til, at det jo ikke forhindrede, at man kunde være uenig om Et eller Andet i Enkelthederne. Men heri er den ærede Ordfører jo enig med mig, og om de enkelte Punkter, som jeg nævnte, nemlig Præstegaardsjordens Udtykning og Odfringerne, har den ærede Ordfører jo udtalt sig, om ikke med de samme Ord, saa dog i alt Fald paa den samme Maade. Ligeledes udtalte den ærede Ordfører sig om at gjøre en Del af Lønnen flydende, og jeg skulde tage meget feil, om jeg ikke har faaet denne Rante netop fra den ærede Ordfører. Jeg vedskjender mig, at han er en af de Første, der have udtalt sig herom, og da jeg fandt Ranten sund og god, har jeg tilegnet mig den og bearbejdet den nærmere, og jeg har ogsaa engang i Udvalget stillet Forslag i saa Henseende. Altsaa i den Henseende er jeg ikke uenig med den ærede Ordfører, men derfor kan man jo godt være uenig om, at en eller anden Enkelthed kunde ordnes paa en noget anden Maade. Men nu kommer hertil, at man har sagt, at jeg skulde have udtalt, at jeg samtidig med dette Lovforslag vilde have fem andre Love bragt frem. Dette har jeg ikke udtalt. Jeg har iaar kun holdt, jeg havde nær sagt, den sædvanlige Tale, som jeg nu har holdt i mange Aar angaaende denne Sag, og det endog i den Grad i Enkelthederne den samme Tale, at selv Afbrydelsen af det ærede Medlem for Kjøbenhavns 2den Valgkreds (Brix), som nu er borte (Stemmer: Nei!), har været den samme. Naar det ærede Medlem ikke er borte, kan jeg maaske faae Afbrydelsen nok engang. Jeg pleiede gjerne at sige: Saa maa vi have en lempelig Tiendeafsløsningslov; denne Gang brugte jeg ikke Ordet „lempelig“, thi da jeg ikke vilde gjentage akkurat de samme Ord, brugte jeg et andet Udtryk, men det ærede Medlem opfattede mig rigtig og sagde: Hvad mener det ærede Medlem med Tiendeafsløsning? Det ærede Medlem fra Kolbing (Berg) vil kunne finde denne Afbrydelse: gjennem Aaringer paa det samme Sted. Jeg kan naturligvis ikke forlange, at det ærede Medlem skal kunne huske mine Foredrag eller læse dem igjennem; men jeg vil kun minde om, at dette Standpunkt med Hensyn til Tienden ikke er noget nyt Standpunkt for mig, thi det har jeg hvert Aar omtalt med de samme Ord, og jeg er stadig bleven afbrudt paa den samme

Maade af det ærede Medlem for Kjøbenhavns 2den Valgkreds (Brix: Der var nogen Forskjel). Ja, lidt Nuance har der naturligvis været, thi hverken det ærede Medlem eller jeg ere jo saa aandsfattige, at vi ikke skulle kunne variere Løsten noget. Nei, det er faare langt fra, at jeg ønsker, at der skal fem Love ud samtidig med denne Lov, og jeg ønsker endnu mindre, at der skal knyttes nogen anden Lov til denne Lov, hvorved de skulde gjøres afhængige af hinanden. Jeg ønsker ingen af Delene; jeg har kun sagt, at, da det i Lovforslaget er sagt, at der inden tre Aar skal foreligge et Forslag til en Tiendeafsløsningslov, saa vilde det være ønskeligt, om Udvalget vilde klare sig, paa hvilken Maade det har tænkt sig Sagen ordnet. Det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg) pleier jo ikke at være saa bange for at tage fat paa et Arbejde, og heller ikke for at fremsætte forskjellige Tanker i en Betænkning, og jeg finder, at det dog virkelig ikke er noget saa Urimeligt at sige, at et Udvalg skal tage fat paa en saadan Rante og bearbejde den lidt nærmere i Grundtrækkene. Det ønske, som jeg har forlangt i mit Foredrag, er, at det skal angives, hvorledes man tænker sig, at denne Sag skal ordnes i sine Grundtræk; men jeg har ikke tænkt at ville gjøre dette Lovforslag afhængigt af en Tiendeafsløsning og endnu mindre af en Eftergivelse af Tienden. Thi i det Stykke er jeg ikke enig med det ærede Medlem for Sorø (Alberti), da en Eftergivelse af Tienden i Virkeligheden vilde være det Samme som at tage fra de Fattige. Jeg kan ikke se rettere, end at det vilde være at tage fra visse Samsundsklasser og give til andre. Altsaa, en lempelig Tiendeafsløsningslov er jeg med til, naar man samtidig vil ordne andre Forhold; men jeg gentager, at, saalænge som man bliver ved det foreliggende Grundlag for nærværende Lovforslag — og nu haaber jeg at blive forstaaet — kan jeg ikke være med til at betinge Lovforslagets Fremme af en samtidig Tiendeafsløsning. Forlader man derimod dette Grundlag, ja, saa er det noget Andet, og saa har jeg selvfølgelig Lov til at tage under Overveielse, hvad jeg saa vil gjøre. Thi jeg er ikke af den Mening som det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Winther), nemlig, at der slet ikke vil være nogen Fare ved en kirkelig Fond. Dette udtalte det ærede Medlem gjentagne Gange; men jeg vil spørge det ærede Medlem: Tror han, at, naar vi have faaet en kirkelig Fond, han da kan faae den Afsløsning, som han talte om? Jeg siger ikke, at jeg ønsker en saadan Afsløsning, eller at jeg giver min Tilslutning dertil, thi jeg har ikke tænkt nok over, paa hvilke Betingelser jeg vilde kunne gaa med til en Tiendeafsløsningslov; men jeg spørger kun: Tror det ærede Medlem, at man overhovedet vil være istand til at faae en Tiendeafsløsningslov, naar Korporationsaanden har faaet Jodfæste i en særlig Fond? Det tror jeg ikke, og endnu mindre tror